

Bajer: Det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Fjord) lod en Ytring falde, hvorved han vilde forsvare, at han havde stemt forskjelligt over de forskjellige Dagsordener, der have foreligget i disse Dage. Jeg undrede mig derved; thi det forekommer mig, at der er gaaet een Grundsetning gjennem de forskjellige Love, som Dagsordenerne have angaaet, saa at man ikke godt kunde stille sig anderledes til den ene end til den anden, og det Samme forekommer mig at være Tilfældet med den høie Regjerings Stilling til de forskjellige Sager. Jeg maa indrømme, at der har været Konsekvents paa begge Sider — jeg kan ikke se Andet —, og derfor maa jeg stemme nu som før, og det forekommer mig, at der med Konsekvents ikke kan handles anderledes. Jeg skal dog gjøre den ærede Minister opmærksom paa, at naar jeg indrømmer, at Folkets Mening er funden, naar Folkethinget og Landsthinget ere enige, saa er det ikke af den Grund, at disse to ere enige; thi i saa Henseende kan jeg gjerne lade Landsthinget være udenfor, idet det er mig tilstrækkelig, hvad Folkethinget vedtager. Ved enhver vigtig Afstemning i dette Thing finder jeg Folkets Mening. Jeg vil overhovedet ikke gaa til Grundloven for der at sige, hvad der er Folkets Mening; thi der vil man forgjæves lede efter, hvad der skal antages at være Folkets Mening; men jeg gaar til den fundne Fornuft, og hvad siger den? Den siger, at Folkets Mening maa findes i det folkevalgte Thing, og dette udtaler jeg uden paa nogen Maade at sige det mindste om Ord om Grundloven eller Landsthinget, der kunde være meget gode for sig, men kun ikke, naar det gjælder om at spørge, hvad der er Folkets Mening. Der er yttret af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen), at, hvad Flertallet her vil, er Flertallets udelukkende Ret. Jeg kan med ligesaa fuld Frie komme med det Modfatte i ligesaa stærke Udtryk og spørge: Skulle vi da hellere have Mindretallets udelukkende Ret, men jeg vil ikke gaa saa vidt, thi der er ikke Tale om udelukkende Ret for nogen af Siderne. Jeg er saa villig som Nogen til at anerkjende Mindretallets Ret og gaa saa vidt som muligt ogsaa i mange andre Henseender, men jeg haaber, at Rettsbevidstheden er saa stærk her i Danmark, at man aldrig vil lukke Munden paa et Mindretal — man hører jo endog saa Forbryderen, inden man dømmes ham, hvor meget mere skal man da ikke høre enhver Borger, som er i Besiddelse af sine fulde borgerlige Rettigheder. Men det, hvorom det egentlig gjælder, er, om man har Tillid til Flertallet, om man tror, at Folket i sit store Flertal er ondt eller godt. Tror man, at det er ondt, saa har man Mistillid til det, men tror man, at det Gode er fremherskende, saa maa man ogsaa have den Tillid til Flertallet at lade dets Stemme være saa væg-

tig, at ved Afstemningen omsider Afgjørelsen kommer til at ligge i dets Haand. Selv om man ikke tror, at det i Dieblisset har den Modenhed, der behøves, hvorom jeg ikke skal ytre nogen Mening, ved man dog, at selve Magten og det Ansvar, som følger med den, opdrager. Jeg tror derfor, at der ikke vil være nogen Fare, selv om man mener, at Modenheden ikke er saa fuld endnu, som man kunde ønske. Derpaa kommer det an, om man har Tillid eller Mistillid til Folket; efter Besparelsen af dette Spørgsmaal er det, at man deler sig i de forskjellige Hovedpartier. Jeg mener, som sagt, at Mindretallet skal have sin fulde Ret. Saa længe vi ere ved Overveelsen, skal ethvert Mindretal høres og gjøre sig gjældende; men naar det kommer til Afgjørelse og Afstemning, gjør altid Flertallet Udslaget. Det er Afgjørelsen, der skal finde sit Udtryk gjennem den udbøvende Magt, og det er derfor meget sørgeligt, naar Regjeringen ikke er i Overensstemmelse med Folkets Flertal.

Octavius Hansen: Jeg skal vel vogte mig for at lade mig føre ind i disse almindelige konstitutionelle Betragtninger, hvorom man dog kun kan udtale sig ganske almindelig, saaledes som den sidste ærede Taler, hvis Exempel jeg derfor ikke skal følge i saa Henseende. Jeg begjærede Ordet, fordi det ærede Medlem i Begyndelsen af sit Foredrag tillod sig at udtale, at der gik en saa ensartet Grundtanke gjennem alle de Forslag, der i disse Dage afgjøres ved Dagsordener, at han ikke kunde forstaa, hvorledes man kunde stille sig forskjellig i de forskjellige Sager. I denne Henseende maa jeg dog gjøre opmærksom paa, at Grundtanken i det Lovforslag, der allerede er expederet i Dag ved en Dagsorden, ved hvis Afgjørelse jeg desværre var forhindret fra at være tilstede, saa at jeg ikke kunde komme til at stemme, er den, at Menighederne skulle vælge deres Præster, at altsaa Præsterne skulle staa i et umiddelbart Forhold til Menighederne. Grundtanken i det nuværende Forslag er jo derimod, at Menighederne aldeles ikke skulle have med Præsternes Lønning at gjøre. Jeg har fremhævet denne Modfatning ved Sagens 1te Behandling og skal derfor ikke dvæle derved; men overfor den nævnte Ytring om den ensartede Grundtanke i alle disse Lovforslag har jeg fundet mig foranlediget til at fremhæve disse Bemærkninger, da jeg agter at sige Ret i den foreliggende Sag, men vilde have fremt Sa i den foregaaende.

Fjord: Ja, det var i en noget lignende Retning, jeg vilde have udtalt mig. Det ærede Medlem fra Horsens (Bajer) maa være langt mere klartseende end jeg; thi jeg kan virkelig ikke se nogen Forbindelse mellem Pensionslovsforslaget og Præstelønningslovsforslaget, jeg kan ikke se nogen